

		Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи Кафедра загальної та практичної психології			
		Силабус навчальної дисципліни «Психологія»			
Галузь знань:		А Освіта			
Спеціальність:		А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметна спеціальність А4.16 Середня освіта (Захист України)			
Рівень вищої освіти:		Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти			
Статус дисципліни:		Обов'язковий освітній компонент			
Мова викладання:		українська			
Викладач, укладач силабусу:		ПІБ		Дик Наталія Михайлівна	
		Посада:		Доцент	
		Вчений ступінь:		Кандидат психологічних наук	
		Телефон:		097 6657560	
		E-mail:		di.dyk.nataliya@kpnpu.edu.ua	
		Робоче місце:		Кафедра загальної та практичної психології Пл. Польський ринок, 6, каб. 26	
		Профайл викладача:		https://kaf-zahalnoi-ps.kpnpu.edu.ua/di-dyk-nataliia-mykhailivna/	
Консультації	Дик Н М	Четвер – 15.00 - 16.00.	Місце проведення консультацій – вул. Польський ринок, 6, факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи (ауд. 22) або (при організації навчання у дистанційній формі) у форматі онлайн-конференції, вхід — через посилання на сторінці навчальної дисципліни в MOODLE.		
Анотація до курсу	У змісті дисципліни розглянуто основні поняття, завдання, методи психології; проаналізовано особливості функціонування психічних процесів; розкрито закономірності психічного розвитку дитини від народження до юнацького віку та індивідуально-типологічні особливості особистості; проаналізовано соціально-психологічні особливості спілкування, діяльності, емоційно-вольових процесів, особистості дитини; обґрунтовано психологію учбової діяльності, психологію навчання та виховання, психологію вчителя. Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна вивчається у першому семестрі.				
Мета та цілі курсу	Мета вивчення навчальної дисципліни «Психологія»: надати здобувачам вищої освіти систематизовані знання із психології, вивчити основні теоретико-методологічні засади загальної, вікової, соціальної та педагогічної психології, що необхідні для базової професійної підготовки майбутніх педагогів Захисту України щодо вирішення психологічних проблем освітнього процесу сучасної української школи. Цілями вивчення дисципліни є: — сформувати розуміння поняття психології як науки, основних закономірностей розвитку особистості та її психічних процесів; — оволодіти здатністю аналізувати особливості кожного вікового періоду розвитку в онтогенезі становлення дитини, показники її вікового розвитку та визначати рівень психічного та особистісного розвитку дитини; — сформувати розуміння психологічних особливостей розвитку учасників освітнього процесу (вчителя, учня), психологію організації учбової діяльності, психологію навчання та виховання;				

	— оволодіти здатністю аналізувати особливості розвитку емоційно-вольової сфери, становлення особливостей діяльності та спілкування особистості, її міжособистісних відносин та індивідуально-типологічних особливостей; — сформувати здатність створювати оптимальні психологічні умови та використовувати психологічні засоби для створення атмосфери, сприятливої для розвитку особистісних характеристик дитини.
Методи навчання	У процесі викладання дисципліни використовуються такі методи навчання: пояснення нового матеріалу, психологічний аналіз ситуацій, навчальні дискусії, бесіда, діалог; групові методи; практичні завдання, самостійна робота.
Формат курсу	Стандартний курс (очний, комбіноване навчання, дистанційне навчання із використанням додатків в Moodle, Google Meet, Zoom Viber).
Результати навчання	За результатами вивчення Психології здобувачі в вищій освіті мають бути сформованими такі програмні результати навчання: ПРН 04 Знає психолого-педагогічні теорії навчання, концептуальні засади шкільної освіти в галузі захисту України, цілі і завдання навчання предмету в закладах загальної середньої освіти, наукові основи шкільного курсу захисту України. ПРН 08 Володіє методиками визначення та корекції самооцінки учнів, створення мотиваційного навчального середовища; вміє застосовувати різноманітний навчальний матеріал, включаючи основи стрільцької зброї та вогневої підготовки для активізації пізнавальної діяльності учнів у галузі захисту України; використовує технології розвитку критичного мислення та рефлексивних навичок для формування у дітей глибокого розуміння питань захисту України, їх особистісних цінностей та потенціалу. ПРН 10 Застосовує механізми суб'єкт-суб'єктного підходу в практичній діяльності, вміє координувати і стимулювати навчально-пізнавальну діяльність дітей, підтримання їх прагнень до розкриття індивідуальних здібностей, можливостей і саморозвитку, зокрема із залученням батьків на засадах партнерства для надання додаткової допомоги дітям та підтримки тих, хто має особливі освітні потреби. ПРН 17 Уміє використовувати методи та технології навчання, форми організації навчально-пізнавальної діяльності суб'єктів навчання у конкретних умовах; проєктує і проводить уроки із захисту України та спортивні тренування з урахуванням специфіки освітніх цілей, контингенту учнів.
Компетентності:	У здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня після вивчення Психології формуються такі компетентності: Інтегральна компетентність: ІК 3 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх і військових наук, педагогіки та військово-патріотичного виховання й характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти. Загальні компетентності: ЗК 01 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність). ЗК 02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність). Спеціальні компетентності: СК 05 Здатність самостійно проводити навчальні заняття та позаурочні заходи із захисту України з учнями закладів загальної середньої освіти, професійної освіти, загальноосвітніх установ. СК 08 Здатність до рівноправної й особистісно орієнтованої взаємодії з дітьми під час організації освітнього процесу з захисту України в закладі загальної середньої освіти, зокрема із залученням батьків на засадах партнерства для надання додаткової допомоги дітям і підтримки тих, хто має особливі освітні потреби (компетентність педагогічного партнерства). СК 15 Здатність планувати, ефективно організовувати, контролювати, аналізувати, вдосконалювати власну навчально-методичну діяльність у процесі викладання захисту України, створювати власний педагогічний досвід, усвідомлювати систему професійних цінностей. СК 17 Здатність упродовжиття визначати умови, ресурси професійного розвитку та взаємодії з іншими вчителями на засадах партнерства і підтримки.

Обсяг і ознаки курсу	Найменування показників в	Характеристика навчального курсу	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
	Рік навчання / рік викладання	1	1
	Семестр вивчення	1	1
	Освітній компонент професійної підготовки / Вибірковий освітній компонент	Обов'язковий освітній компонент професійної підготовки	
	Кількість кредитів ЄКТС	4	4
	Загальний обсяг годин	120	120
	Кількість годин навчальних занять	60	16
	Лекційні заняття	28	6
	Практичні заняття	32	10
	Семінарські заняття	-	-
	Лабораторні заняття	-	-
	Самостійна та індивідуальна робота	60	104
	Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен
Технічне й програмне забезпечення / обладнання	Викладання освітнього компоненту потребує доступу до Інтернету, до сайту університетської бібліотеки і кафедри, до системи MOODLE.		
Політики курсу	<u>Відвідування занять і усунення пропущених занять.</u> Відповідно до пункту 9.2 «Правил внутрішнього розпорядку К-ПНУ імені Івана Огієнка» https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIc0Cmy33EvqF2c2E7hGHUfT8/view Здобувачі вищої освіти зобов'язані: дотримуватися вимог законодавства, Статуту Кам'янець-Подільському національному університету імені Івана Огієнка» відвідувати усі види навчальних занять; вчасно інформувати деканат про неможливість відвідувати навчальні заняття, скласти (перескласти) екзамен, заліки тощо через поважні причини; подати підтверджувальні документи, що засвідчують поважну причину, яка унеможливила відвідування навчальних занять, складання (перескладання) екзамену, заліків тощо; ліквідовувати академічну заборгованість у встановлені терміни https://drive.google.com/file/d/1nSgolhpxhjS9dAP9pipTiBvdTLCVr5H/view Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та практичні заняття навчальної дисципліни. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених робочою програмою. Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0, 1, 2, 3, отримані на навчальних заняттях, виконав завдання модульної контрольної роботи (МКР), самостійної та індивідуальної роботи менше, ніж на 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні, заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12). <u>Лекційні заняття.</u> Структура кожного лекційного заняття поділяється на окремі питання, включає план та подальше його розкриття. Ефективність слухання курсу лекцій значною мірою залежить від активності та самостійності студента при підготовці до сприйняття лекційного матеріалу. Ця активність та самостійність повинні виявлятися не тільки у тому, щоб конспектувати зміст лекції, а головне у тому, щоб усвідомити необхідність вивчення сучасного психологічного доробку, що складає умову правильного сприйняття та засвоєння знань з психології на підставі самопідготовки до наступної лекції, практичного заняття. Деякі питання, терміни, положення, які розглядаються на лекції і практичних заняттях, Ви можете недостатньо розуміти, що потребує додаткового ознайомлення з науковою літературою. Цей матеріал треба не тільки підібрати але і спеціально помітити, щоб запитати про нього у лектора або з'ясувати самому за допомогою підручника, словників та енциклопедій. <u>Практичні заняття.</u> До практичних занять викладач повідомляє: • теми та запитання, які потребують Вашого вивчення; • список літератури та Інтернет-адреси інформаційних ресурсів, де Ви зможете знайти необхідний матеріал для підготовки питань практичних і самостійних робіт у повному обсязі; • завдання самостійної роботи. Цей вид підготовки передбачає виступи на практичних заняттях або ж індивідуальні звітування про виконання на консультаціях викладача. <u>Література.</u> Робота з вивчення рекомендованої літератури є основним видом підготовки студентів до практичних занять та екзамену. Конспект курсу лекцій не може замінити підручник, оскільки в лекціях немає можливості викласти увесь зміст у повному обсягу.		

Пророблюючи підручник та рекомендовану літературу, студенту важливо користуватися рекомендаціями викладача до вивчення цієї дисципліни. Це дає можливість чітко усвідомити обсяг знань за кожною темою та їх послідовність. Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Самостійна робота. Більша частина змісту навчальної дисципліни виділяється на самостійне опрацювання. Самостійна робота повинна бути чітко спланована на увесь період навчання. Щоб зрозуміти матеріал, перше сприйняття розділу або параграфу повинно бути спрямовано на виділення в ньому головного, центральної думки. Важливо прослідкувати, як ця думка розвивається та обґрунтовується. Після цього навчальний матеріал розбивається на завершені за змістом частини й кожна частина поділяється на складові (виділяється головна частина думки). Конспектувати необхідно тільки після того, коли матеріал до кінця зрозумілий. Конспект повинен бути скороченим. Записувати рекомендується основну думку, а також невідомі Вам способи обґрунтування, визначення, розкриття термінології та понять. В окремих випадках конспект може уявляти собою тільки план та скорочені тези проробленого матеріалу. Стислий конспект є результатом напруженої розумової діяльності студента над змістом підручника. Пророблений та законспектований таким чином навчальний матеріал засвоюється найбільш повно та міцно. Конспектувати посібник та рекомендовану літературу доцільно у тому жопиті, у якому записані лекції. Це дозволяє співвіднести матеріали конспектування літератури та лекції, взаємно їх доповнити та систематизувати. Самоконтроль щодо виконання навчальних завдань забезпечує подолання труднощів, які можуть виникнути при цьому та є необхідною умовою Вашої успішної роботи.

Консультації. Якщо у Вас виникають питання, то Ви завжди можете звернутись із ними до викладача. Викладач призначає консультації, які потрібні для роз'яснення незрозумілих Вам питань, для відпрацювання пропущених занять, для перевірки виконання самостійних завдань. А також Ви можете звернутись на кафедру психології освіти за літературою за методичними рекомендаціями та іншими навчальними матеріалами.

Запізнення у подачі завдання (письмових робіт). Здобувачам вищої освіти, які вчасно не мають можливості здати домашні завдання, викладач надає можливість для їх повторного виконання і здачі у визначений ним термін.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем незалежно від масштабу плагіату чи обману.

«Кодекс академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка»

<https://drive.google.com/file/d/1UjOReajanExMEnc2DygdafNACyWU00UL/view>

«Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка»

https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSLMUJozdmc2Ti0xY3MzMS1hbjlXLVVQSDZmNjU4/view?resourcekey=0-WAE6ceQZqhHelYoJoPZ3Kg

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти. У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (Порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка), зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

У неформальній освіті:

-закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);

-підготовка конкурсної наукової роботи, тематика якої відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);

-призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, тематика якої відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

Вінформальній освіті:

-наявність наукової публікації, тематика якої відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

Схе ма курсу	Денна форма навчання							
	Наз ви з м і ст ов и х м оду л і в і тем	К і л ь к і с т ь г о д и н						
		разом	у то му ч и с л і					
			лекці йні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
	Змістовий модуль 1.							
	Тема 1. Психологія як наука	10	2	4	-	-	4	-
	Тема 2. Визначення поняття особистості у психології	8	2	2	-	-	4	-
	Тема 3. Вкова періодизація психічного розвитку	8	2	2	-	-	4	-
	Тема 4. Індивідуально-типологічні особливості особистості (темперамент, характер, здібності)	8	2	2	-	-	4	-
	Тема 5. Увага. Відчуття і сприймання	8	2	2	-	-	4	-
	Тема 6. П'ять. Мислення. Уява	8	2	2	-	-	4	-
	Тема 7. Психологія спілкування та міжособистісних стосунків	8	2	2	-	-	4	-
	Тема 8. Психологія дошкільного дитинства	8	2	2	-	-	4	-
	Тема 9. Психологія молодшого шкільного віку	8	2	2	-	-	4	-
	Тема 10. Психологія підліткового віку	8	2	2	-	-	4	-
	Тема 11. Психологія юнацького віку	8	2	2	-	-	4	-
	Тема 12. Психологія учбової діяльності	8	2	2			4	-
	Тема 13. Психологія навчання	8	2	2	-	-	4	-
	Тема 14. Психологія виховання	8	2	2	-	-	4	-
	Тема 15. Психологія вчителя	6	-	2	-	-	4	-
	Разом годин	120	28	32	-	-	60	-
Форми та методи оцінювання	Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь студентів відбувається у формі поточного, проміжного та підсумкового видів контролю. Поточний контроль здійснюється на кожному занятті в межах змістового модулю, має навчальний характер, може проводитись в формі усного (письмового) опитування, співбесіди, виконання практичних завдань. Проміжний контроль здійснюється з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного і практичного матеріалу змістових модулів у формі модульної контрольної роботи. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену після закінчення вивчення навчальної дисципліни.							
Критерії оцінювання	Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти становить 12, що переводиться у 20-бальну систему у наступному порядку: (Сер. бал x 0,05 +0,4) x 20							

Поточний контроль 20 балів, самостійна робота - 10 балів, МКР - 30 балів. Разом поточний і модульний контроль – 60 балів. Екзамен - 40 балів. Загальний бал – 100 балів	Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
	Змістовий модуль 1 (60 балів)			40	100
	Поточний контроль	Самостійна робота	МКР		
	20 балів	10 балів	30 балів		
	Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти за 12-бальною системою оцінювання				
	Об'єм пройденого матеріалу				Бали що нараховуються за 12-бальною системою оцінювання
	1. Усне або письмове опитування – лекційні заняття №1-14.				4-12
2. Вирішення проблемних ситуацій, виконання практичних, творчих та індивідуальних завдань, участь у груповій роботі (дискусіях), завдання на узагальнення та систематизацію під час практичних занять №1-16.				4-12	
Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях					
Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання			
Початковий (початковий)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих психологічних термінів, фактів без зв'язку між ними; відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.			
	2	Студент не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.			
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок, виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання вправ і завдань репродуктивного характеру, за допомогою викладача виконує прості вправи за готовим алгоритмом.			
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, здатний виконати вправи і завдання за зразком, орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.			
	5	Студент розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості вправи і завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.			
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ і завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.			
Достатній (алгоритмічно-дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію складати таблиці, схеми.			
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних			

Високий (творчо-професійний)		ситуаціях, вмє аналізувати, робити висновки, відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вмє самостійно працювати, може підготувати повідомлення і обґрунтувати його положення.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у децх змінених ситуаціях, вмє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії; формулює правила; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає сумні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вмє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію самостійно вивчити матеріал, визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси.
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ, умє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, займається науково-дослідною роботою логічно та творчо; викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Критерії оцінювання відповідей студентів на питання самостійної роботи

Критерії	Бали
- свідоме, глибоке і повне засвоєння і розуміння програмного матеріалу; - виклад матеріалу логічний, послідовний, лаконічний, аргументований; - уміння аналізувати відповідні положення, поняття, твердження; - самостійне, творче застосування знань.	10 балів
- свідоме, з незначними помилками і прогалинами засвоєння програмного матеріалу; - деякі порушення логіки та послідовності відповіді; - самостійне репродуктивне застосування знань.	8-9 балів
- механічне засвоєння програмного матеріалу з великими прогалинами; - порушення логіки та недостатня самостійність мислення. - репродуктивне застосування знань за вказівками викладача.	6-7 балів
- фрагментарне засвоєння матеріалу з великими прогалинами; - відсутність самостійності, неспроможність виправити помилки при зауваженні чи додаткових запитаннях.	До 6 балів

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи (у формі відповідей на питання)

Оцінка відмінно (А) 28-30 балів. Студент повно та глибоко розкриває та грамотно викладає теоретичні питання, наводить приклади та робить оригінальні висновки, що віддзеркалюють його розуміння питання. При виконанні практичного завдання студент влучно застосовує системні знання програмового навчального матеріалу, переконливо обґрунтовує свої рішення, наводить приклади.

Оцінка дуже добре (В) 26-27 балів. Студент повно та глибоко розкриває та грамотно викладає теоретичні питання, надає оригінальні висновки, що віддзеркалюють його розуміння питання. Однак виявляються окремі неточності, несуттєві граматичні/стилістичні огріхи. При виконанні практичного завдання студент влучно застосовує узагальнені знання програмового навчального матеріалу, обґрунтовує свої рішення, наводить приклади.

Оцінка добре (С) 23-25 балів. Студент повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог, оригінальні висновки відсутні, виявляються неточності, граматичні/стилістичні огріхи, недбалість оформлення. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але рішення та приклади не досить обґрунтовані.

Оцінка задовільно (D) 20-22 балів. Студент поверхово розкрив теоретичні питання, приклади та висновки відсутні або недоречні. Виявляються суттєві неточності, граматичні/стилістичні огріхи, недбалість оформлення. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок за рахунок недостатнього розуміння програмового матеріалу.

Оцінка задовільно (Е) 18-19 балів. виставляється, коли студент розкрив окремі теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, не спроможний обґрунтувати відповідь.

Оцінка незадовільно (FХ) 15-17 балів. виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання і не

спромгся виконати практичні завдання. Як правило, студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) до 15 балів виставляється студенту, який не засвоїв програмовий матеріал або певний елемент його змісту, виявляє фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	10	відмінно	зараховано
82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)	25	добре	
75-81	C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)	30		
67-74	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)	25	задовільно	
60-66	E	Достатньо задовільно (виконання задовольняє мінімальним критеріям)	10		
35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання) незадовільно не зараховано		назадовільно	Не зараховано
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)			

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Рекомендована література

Основна:

1. Вкова психологія : конспект лекцій / укладачі: П.І. Сахно, Н.М. Теслик. Суми : Сумський державний університет, 2024. 190 с.
2. Доскач С.С., Костик Л.Б. Загальна та вкова психологія: навч.-метод. посіб. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Ю.Федьковича, 2023. 256 с.
3. Дуткевич Т.В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 388 с.
URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/7621>.
4. Калениченко Р.А. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ: КНУБА, 2023. 196 с.
5. Кацавець Р.С. Вкова психологія. Навч. посіб. 2-ге вид., доп. Київ: Аперта, 2024. 142 с.
6. Сергєєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В. Вкова психологія. Київ: Центр навчальної літератури, 2023. 376 с.

Допоміжна:

1. Варій М.Й. Психологія: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 288 с.
2. Даденко О.А. Основи соціальної психології: навчально-методичний посібник. Кривий Ріг, 2018. 143 с.
3. Дуткевич Т.В. Додаткова психологія: навч. пос. для студ. ВНУ. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 392 с.

	4. Дуткевич Т В Дитяча психологія: навч. пос. для студ. ВНЗ. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 392 с. 5. Загальна психологія / О В Скрипченко, Л В Дрлинська, З В Городнійчук. 9-те видання. Київ: Каравела, 2020. 464 с. 6. Колобич О П Загальна психологія. Навчально-методичний посібник. Львів, 2018. 172 с. 7. Кутішенко В П Вкова та педагогічна психологія: навч. пос. для студ. ВНЗ. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 128 с. 8. Максименко С Д Загальна психологія: навч. посібник. 3-те вид., перероб. та доповн. Київ: ЦУЛ, 2018. 272 с. 9. Москалець В П Загальна психологія: підручник. Київ: Ліра-К, 2020. 564 с. 10. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П П Горностаї, М М Сіксаревський, В О Татенко, Т М Титаренко, Н В Хазратова та ін.; за ред. М М Сіксаревського. Київ: Талком, 2018. 580 с. 11. Писоцький В П, Горянська А М Теоретичні питання вікової психології: навчальний посібник для закладів вищої освіти. 2-е вид., випр. і доповн. 2023. 232 с. 12. Поліщук В М Соціальна психологія (програмні основи, змістові модулі, інформаційне забезпечення): навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2021. 217 с. 13. Пясок Т Б Загальна психологія: навчальний посібник / Т Б Пясок, О І. Беспарточна, О В Квасник, В В Шаполова. Харків: ФОП Бровін О В, 2023. 512 с. 14. Савчин М Загальна психологія: підручник. Київ: ВЦ Академія, 2020. 344 с. 15. Савчин М В Вкова психологія: навчальний посібник. 5-те вид. Київ: Академія, 2021. 376 с. 16. Сергєєнкова О П, Столярчук О А, Коханова О П, Пасєка О В Вкова психологія. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 384 с. 17. Сергєєнкова О, Столярчук О, Коханова О, Пасєка О Педагогічна психологія. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 168 с. 18. Сидоренко О Б Практикум з вікової та педагогічної психології: навч. посібник для студентів. Київ: Вид-во НПУ імені М П Драгоманова, 2018. 262 с. 19. Скрипченко О В, Дрлинська Л В, Городнійчук З В та ін. Загальна психологія. Підручник. 2023. Київ: Каравела, 464 с. 20. Сурякова М В, Ганфілова Г Б, Скляньська О В Соціальна психологія (з основами соціально-психологічного тренінгу): Навч. посібник [електронне видання]: Дніпро: Середняк Т. К., 2021. 150 с. 21. Токарева Н М, Шмєне А В Вкова та педагогічна психологія: навчальний посібник. Київ, 2017. 548 с. 22. Ставицька С О Психологія розвитку та вікова психологія: навч. пос. Київ: Каравела, 2017. 448 с. 23. Яланська С П Загальна психологія: конспект лекцій: навчальний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня – бакалавр. 2-ге вид., виправл. і доп. П'яткава: Полтавський національний педагогічний університет імені В Г. Короленка, 2023. 191 с.
Локація	Згідно з розкладом https://kpmu.edu.ua/rozklad-zaniat/